בְּרָכַת עַצְמוֹ. (וְעַיֵּן לְקַמָּן (ה) סִימָן רט"ו (ס"ק)): ד * [ד]צָרִיךְ (ו) לְזָהֵר (ז) מִלְּהַפְסִיק (ג) [ג] (ח) בְּדִבּוּר מִשֶּׁיַּתְחִיל בָּרוּךְ שֶׁאָמַר עַד (ט) סוֹף שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה. *וַאֲפִלּוּ (י) לְצֹרֶךְ מִצְוָה אֵין לְדַבֵּר בֵּין בָּרוּךְ שֶׁאָמַר (יא) לְיִשְׁתַּבַּח (בית יוסף (ד"ה (קמ) בשם כל בו (ס' ז)). (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן נ"ג (ס"ג) נ"ד (ס"ג)):

ה [ה]בֵּין הַמְזַמְּרִים הָאֵלּוּ שׁוֹאֵל (יב) מִפְּנֵי הַכָּבוֹד וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם לְכָל אָדָם, (יג) וּבְאֶמְצַע

בְּאֵר הֵיטֵב

וְהוּא הַדִּין אִם הַחַזָּן סִיֵּם בְּרָכָה אַחַת וְהוּא אָמַר בְּרָכָה אַחֶרֶת, מֻתָּר לַעֲנוֹת אָמֵן. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ב). וְהַיְינוּ אֲהָרֹן (הגה"ט) חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב דְּאֵין נִרְאֶה לְחַלֵּק בֵּין הַבְּרָכוֹת שְׁווֹת לְשַׁאֲיָנָן שְׁווֹת, דְּהַכֹּל נִרְאֶה כְּעוֹנָה אָמֵן אַחַר בִּרְכוֹתָיו, עַיֵּן שָׁם: ד (ג) בְּדִבּוּר. אֲבָל מֻתָּר לַעֲנוֹת אָמֵן. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג). וְעַיֵּן סִימָן ס"ו סָעִיף קָטָן ט' וּמַה שֶּׁאֶכְתֹּב שָׁם. כָּתַב בְּתִשְׁובַת מְקוֹר בָּרוּךְ סִימָן א' שֶׁרְאוּי לְבַטֵּל הַמִּנְהָג שֶׁקָּצָת נוֹהֲגִין לְהַפְסִיק כְּדֵי לְהָבִיא הֶחָתָן לְבֵית הַכְּנֶסֶת בֵּין בָּרוּךְ שֶׁאָמַר לְיוֹצֵר, וְאֵין כַּח מִנְהָג זֶה יָפָה לְילֵךְ אַחֲרָיו. וְעַיֵּן בְּתִשְׁובַת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ חֵלֶק א' סִימָן ה'. וּכְשֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק בֵּין בָּרוּךְ שֶׁאָמַר לִישְׁתַּבַּח, אוֹמַר קֹדֶם שֶׁיְּדַבֵּר אֵלּוּ הַפְסוּקִים 'בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן' עַד 'יְרַחֲמֶךָּ דָּוִיד', וּכְשֶׁחוֹזֵר לְהַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק יֹאמַר גַּם כֵּן אֵלּוּ הַפְסוּקִים, דְּהֲרֵי כְּמוֹ בְּרָכָה לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם. בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה לכן), אַבּוּדְרַהַ"ם (דיני ישתבח), בַּ"ח (ס"ד) וְאַחֲרוֹנִים. אִסּוּר לוֹמַר מַעֲמָדוֹת וְתִחִנּוֹת בְּפְסוּקֵי דְזִמְרָה אוֹ בְּשָׁעָה שֶׁהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר חוֹזֵר הַתְּפִלָּה:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מִשְׁתַּקְּעִין לֵיהּ, אִם כֵּן מִפְּנֵי הַפֶּסֶק יֵשׁ לַעֲנוֹת אָמֵן, וַאֲפִלּוּ גְּנַאי לֵיכָּא: ד [ג] בְּדִבּוּר. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּשֵׁ"ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ חֵלֶק א' סִימָן ה', חֲבִידָה שְׁלֹא הָיָה לָהֶם מְנַיָּן קֹדֶם בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהִתְחִילוּ לוֹמַר פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וּכְא מְנַיָּן. אִסּוּר לוֹמַר קָדִישׁ בְּתוֹךְ פְּסוּקֵי דְזִמְרָה, עַיֵּן שָׁם. וְהֵבִיאוּ הַבְּאֵר הֵיטֵב לְקַמָּן סִימָן נ"ג (ס"ק). וְהַפֶּסֶק מִכְּאן בְּתִשְׁובָה, דְּלֹא דְמֵי אֲמִירַת קָדִישׁ אַחַר תְּהִלִּים לַעֲנִיַּת קָדִישׁ וּבָרְכוּ בֵּין הַפְּרָקִים, דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא הָיוּ עֲשָׂרָה בִּשְׁעַת אֲמִירַת תְּהִלִּים לֹא נִתְחַיְּבוּ, וְאַף עַל גַּב דְּהַקָּדוֹשׁ אֱלֹהֵי הָאֲרֵי"ל דַּל מִצְּרִיךְ קָדִישׁ קֹדֶם בָּרוּךְ שֶׁאָמַר אַף בְּלֹא תְּהִלִּים, אֵינוֹ לְפִי דַּעְתִּי כִּי אִם לְמִצְוָה לְפִי פַּתְנְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה כו'. וְגַם עַל פִּי פַּתְנְתּוֹ כְּבָר הָא עָבַר הַזְּמַן אִם לֹא הִגִּידוּ קֹדֶם בָּרוּךְ שֶׁאָמַר. וְתִפְּכַּח יְכַיֵּן כו'. וְעַיֵּן שָׁם דְּאַף קֹדֶם וַיְבָרֵךְ דָּוִיד שֶׁהוּא סוֹף פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְכֵן בֵּין שִׁירַת הַיָּם לִישְׁתַּבַּח אֵין לְהַפְסִיק, עַיֵּן שָׁם. וּמַה שֶּׁכָּתַב מִי שֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק כו', בְּכָנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י) כָּתַב בָּשֵׁם הַגְּ"ה כָּתַב יָד שֶׁהוּא קַלָּא יְתֵרָא. וּכְשֶׁלְּמַי צִבּוּר (משפטי הוסיירות אות מה) כָּתַב בָּשֵׁם מַאֲמַר מָרְדְּכַי: דְּהֵיכָם כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהַפְסִיק בְּהָכְרַחַ גָּדוֹל מֻתָּר, אֲבָל כְּשֶׁמַּדְלִיק לְצַדִּישׁ וּלְקַדֵּשׁ אֵין צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר פְּסוּקִים אֵלּוּ כְּלָל, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּפֹרִי עֵץ חַיִּים (שער הוסיירות פ"ד) שֶׁאֵין לְהַפְסִיק בְּפְסוּקֵי בֵּין פְּסוּקֵי יְהִי כְּבוֹד לְהִתְהַלֵּה לְדָוִד אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת. וְגַם פְּסוּק 'יְהוּא רַחוּם' יֹאמַר, וְאֵין לְדַלְּגוֹ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, וְדֹלֶא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שַׁאֲלַת יַעֲבֵ"ץ (ח"ב סי' קכ):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַפֶּסֶק בֵּין הַבְּרָכָה לְהַדָּבָר, (ל) דְּפְסוּקֵי דְזִמְרָה שָׁבַח הוּא, וְאָמַן שֶׁבַח הוּא וּכְעֵין זִמְרָה, וְלֹא הֲוֵי הַפְסֵק. וְאִם שָׁח דְּבָרִים בְּטֵלִים בֵּין בָּרוּךְ שֶׁאָמַר לְהוֹדוֹת, א] אֶפְשָׁר דְּצָרִיךְ לַחֲזוֹר מִשּׁוּם הַפְסֵק, וַאֲפִלּוּ מִלָּה אַחַת הֲוֵי הַפְסֵק [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג)]. וְנִרְאֶה לִי שֶׁלְּפִי זֶה אֲפִלּוּ בְּשִׁתִּיקָה טוֹב לִזָּהֵר לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְשִׂהוֹת הַרְבֵּה בֵּינְתַיִם, [עַיֵּן סִימָן ר"ו בְּמַגֵּן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ד' וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שָׁם]: ג (ה) סִימָן רמ"ו. דְּשָׁם נִתְבָּאֵר בְּהַגָּ"ה דְּמִנְהָגֵנוּ שֶׁלֹּא לַעֲנוֹת אָמֵן: ד (ו) לְזָהֵר. דְּבָרוּךְ שֶׁאָמַר הֲוֵי בְּרָכָה שֶׁלְּפָנֵי פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְיִשְׁתַּבַּח הֲוֵי בְּרָכָה שֶׁלְּאַחֲרָיו, וּבֵין יִשְׁתַּבַּח לְיוֹצֵר הֲלֹא אָסוּר לְהַפְסִיק כְּדְלְקַמָּן בְּסִימָן נ"ד (ס"ג), וּמִיּוֹצֵר וְהָלְאָה הֲוֵי בִּרְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע. כָּתַב בְּתִשְׁובַת מְקוֹר בָּרוּךְ סִימָן א' שֶׁרְאוּי לְבַטֵּל הַמִּנְהָג שֶׁקָּצָת נוֹהֲגִין לְהַפְסִיק כְּדֵי לְהָבִיא הֶחָתָן לְבֵית הַכְּנֶסֶת בֵּין בָּרוּךְ שֶׁאָמַר לְיוֹצֵר, וְאֵין כַּח מִנְהָג זֶה יָפָה לְילֵךְ אַחֲרָיו. כַּח מִנְהָג זֶה יָפָה לְילֵךְ אַחֲרָיו, עַיֵּן שָׁם: (ז) מִלְּהַפְסִיק. בְּכָל מָקוֹם שֶׁאָסוּר לְהַפְסִיק, (ה) אֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ אָסוּר לְדַבֵּר. וּכְשֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק (ו) מִפְּנֵי אֵיזֶה אֹנֶס אוֹ בְּכִי הַאי גַּוְנָא דְּצָרִיךְ ה', לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן וְכוּ' עַד 'וַיְבָרֵךְ דָּוִיד', וּכְשֶׁחוֹזֵר לְהַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק יֹאמַר גַּם כֵּן אֵלּוּ הַפְסוּקִים, דְּהֲוֵי כְּמוֹ בְּרָכָה לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם: (ח) בְּדִבּוּר. וַאֲפִלּוּ (ו) בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ אָסוּר לוֹמַר, כֵּיוָן שֶׁלֹּא הַזְכִּירָה בְּגִמְרָא. אֲבָל אָמֵן מֻתָּר לַעֲנוֹת עַל כָּל בְּרָכָה שֶׁשּׁוֹמֵעַ, אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע פְּסוּק שֶׁל פְּסוּקֵי דְזִמְרָה (ט) ב]אִם הוּא בְּמָקוֹם דְּסָלִיק עִנְיָנָא, וְכֵן כָּל בְּרָכַת הוֹדָאָה מֻתָּר לְבָרֵךְ, (ט) כְּמוֹ אֲשֶׁר יָצַר לְאַחַר עֲשִׂיַּת צָרְכָיו וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וְכֵן לַעֲנוֹת (י) מוֹדִים דְּרַבָּנָן, וְכֵן (יא) לַעֲנוֹת קְרִיאַת שְׁמַע עִם הַצִּבּוּר, שֶׁצָּרִיךְ שֶׁיִּקְרָא עִמָּהֶם פְּסוּק רִאשׁוֹן, קוֹרֵא, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּמֻתָּר לְהַפְסִיק (יב) לְקַדִּישׁ וּלְקַדֵּשׁ וּלְבָרְכוּ: (ט) סוֹף שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה. וּכְשֶׁיֵּשׁ נְפִילַת אַפַּיִם, לֹא יְדַבֵּר עַד אַחַר נְפִילַת אַפַּיִם [אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג)] וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לב סל"ג) בְּשֵׁם שִׁיטָה מְקוּבֶּצֶת (ב"מ נט: ד"ה לא שבקת)]: (י) לְצֹרֶךְ מִצְוָה. פָּשׁוּט דְּאִם מִתְיָרֵא שֶׁיַּעֲבֹר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע קֹדֶם הַתְּפִלָּה, מֻתָּר לוֹ לְהַפְסִיק וְלִקְרוֹתָהּ. וְכֵן אִם שָׁכַח לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַתּוֹרָה קֹדֶם הַתְּפִלָּה, מֻתָּר לוֹ לְבָרֵךְ בְּאֶמְצַע פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וְלוֹמַר אַחַר כָּךְ פְּסוּקִים הַנּוֹהֲגִין, דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאָסוּר לוֹמַר אֲפִלּוּ פְּסוּקֵי דְזִמְרָה קֹדֶם בִּרְכַּת הַתּוֹרָה. אַיִן לְקָרוֹת בְּלַחַשׁ עִם הַצִּבּוּר, אַף לֹא יַפְסִיק לוֹמַר לַחַזָּן לַעֲשׂוֹת מִי שֶׁבֵּרַךְ, וְאִם הַחַזָּן הִתְחִיל מַעֲצְמוֹ וְשָׁכַח שְׁמוֹ וְשׁוֹאֲלוֹ, מֻתָּר לַהֲשִׁיבוֹ מִפְּנֵי הַכָּבוֹד. וְאִם הוּא עוֹמֵד סָמוּךְ לַפָּרָק שֶׁיָּכוֹל לִגְמֹר עַד הַפָּרָק בְּלִי שֶׁהוּת קֹדֶם שֶׁיַּעֲלֶה, יַעֲשֶׂה כֵּן, אֲבָל אִם צָרִיךְ לָזֶה שֶׁהוּת לֹא יִשְׁהֶא, מִפְּנֵי טֹרַח הַצִּבּוּר [שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער א ס"א)]. אָסוּר (יג) לוֹמַר פְּסוּק 'מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת ה'' וְגוֹ' אַחַר בָּרוּךְ שֶׁאָמַר קֹדֶם הוֹדוּ, וְאַחַר כְּלוֹת הַמְזַמְּרִים יֵשׁ נוֹהֲגִין לְאָמְרוֹ. יֵשׁ (יד) נוֹהֲגִין לוֹמַר קַדִּישׁ קֹדֶם בָּרוּךְ שֶׁאָמַר, וְיֵשׁ נוֹהֲגִין לְאָמְרוֹ קֹדֶם הוֹדוּ: (יא) לְיִשְׁתַּבַּח. אֲבָל בֵּין יִשְׁתַּבַּח לְיוֹצֵר לְדַבֵּר מְצָוָה, יְבֹאַר סוֹף סִימָן נ"ד (ס"ג) דְּיֵשׁ מַתִּירִין: ה (יב) מִפְּנֵי הַכָּבוֹד. בְּשָׁלוֹם אָדָם נִכְבָּד שֶׁרָאוּי לְהַקְדִּים לוֹ שָׁלוֹם. בְּפְסוּק 'ה' מָלָךְ ה' מָלָךְ ה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד' לֹא יַפְסִיק בְּאֶמְצַע, כְּמוֹ בֵּין 'ה' אֱלֹהֵיכֶם' לֶאֱמֶת' [אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד)]. כְּתַב בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (פסוקי דזמרה ס"ז), כְּשֶׁצָּרִיךְ לְהַפְסִיק וְהוּא עוֹמֵד סָמוּךְ לַפָּרָק, יֵשׁ לוֹ לִזָּהֵר וּלְהַמְהֵר לְסֵיֵּם עַד הַפָּרָק, כִּי טוֹב יוֹתֵר לְהַפְסִיק בֵּין הַפְּרָקִים מִבְּאֶמְצַע הַפָּרָק. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ו סָעִיף קָטָן א' בְּמַגֵּן אַבְרָהָם שָׁם וְרָגִילִין לִשְׁאֹל בְּשָׁלוֹם בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּעֵת הַתְּפִלָּה, חְלִילָה לִשְׁאֹל אוֹ לְהָשִׁיב, לֹא בֵּין הַפְּרָקִים דִּקְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא בְּפְסוּקֵי דְזִמְרָה: (יג) וּבְאֶמְצַע הַמְזַמֵּר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּאֶמְצַע הַפָּרָק. וַאֲפִלּוּ הַן בְּאֶמְצַע הַפְּרָקִים, מִ'הוֹדוּ' עַד 'אָמֵן וְהַלֵּל לֵה'', מִן 'הָבוּ' עַד 'וְכוּ' עַד 'בָּרוּךְ אֱלֹהִים', מִן 'אַל נְקָמוֹת' עַד 'עַל גַּאִים', מִן 'נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַה'' עַד 'יְחַלְנוּ לָךְ', מִן 'יְהִי שֵׁם' עַד 'עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ', וּבֵין 'הַלְלוּיָהּ' לִ'הַלְלוּיָהּ', ג]וּמִן 'בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם' עַד 'אָמֵן וְאָמֵן', וּמִן

בַּאוּר הַלָּכָה

וְלַעֲנוֹת, אֶלָּא אִם נִדְמַן לוֹ שִׁמְּים יַעֲנֶה אָמֵן:

ד * צָרִיךְ לְזָהֵר וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח) בְּמַה שֶּׁכָּתַב דְּהַפְסֵק אָמֵן מֻתָּר דַּוְקָא בִּמְקוֹם דְּסָלִיק עִנְיָנָא, הוּא מִלְּבַד מַה שֶּׁכָּתַב הַמְ"א (ח"א כלל כ סק"ג). וְאַף דִּידַן זֶה לֹא בְּרִירָא אַף לְעִנְיַן בִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ו בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואפילו), מִכָּל מָקוֹם נָכוֹן לְפָסֵק כֵּן, דְּגַם דִּין זֶה דְּמֻתָּר לַעֲנוֹת אָמֵן בְּאֶמְצַע פְּסוּקֵי דְזִמְרָה לֹא בְּרִירָא כְּוִתֵּי הַאי, דְּבָאֶמֶת אַף דְּלֹא נִזְכְּרָה בִּרְכַּת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר בְּתַלְמוּד, מִכָּל מָקוֹם תַּקָּנָה קְדוּמָה הִיא מִימֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה וּמִזְּמַן בְּזֹהַר הַקָּדוֹשׁ (ח"ב רטו:), וּבִרְכַּת יִשְׁתַּבַּח מְזֻכֶּרֶת בִּירוּשַׁלְמִי (הוריד בטור), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ הַשָּׁח בֵּין יִשְׁתַּבַּח לְיוֹצֵר, וְכֵן שֶׁכָּתְבוּ כָּל זֶה הָאַחֲרוֹנִים. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן קְדִישׁ וּקְדֻשָּׁה וּבָרְכוּ וּמוֹדִים וְאָמַן וְאָמַן דְּהַאֵל הַקָּדוֹשׁ וְאָמַן דְּשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, נִרְאֶה לִי פָּשׁוּט דִּבְסִפְסוּקֵי דְזִמְרָה יַפְסִיק לְכָל זֶה אַף בְּמָקוֹם דְּלֹא סָלִיק עִנְיָנָא. וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי עוֹד דְּמֻתָּר לְהַפְסִיק לַאֲשֶׁר יָצַר, הוּא מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים (פסוקי דזמרה ס"ג). וְאַף דְּהַחַיֵּי אָדָם (שם) כָּתַב דִּבְרָכָה זוֹ יְכוֹל לְכָרֵךְ אַחַר הַתְּפִלָּה, לֹא נְהִירָא, בֵּין יִצְיָרָךְ אֵז עוֹד הַפַּעַם לְצֹאת לְנָקְבֵיהוּ וְיִתְבַּשֵּׁל הַבְּרָכָה. וְטוֹב שֶׁיַּזְכִּיר מִלְּבָרֵךְ עַד בֵּין הַפְּרָקִים:

* וַאֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ מִצְוָה. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"י) בְּמַה שֶּׁכָּתַב דְּאֵין לְקָרוֹת לְכַתְּחִלָּה, הוּא מֵהַשַּׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער א ס"א) וּפְרִי מְגַדִּים (סי' קלה א"א סק"י) וְזָרֶךְ הַחַיִּים (דין לאיזה אנשים אין קורין ס"ג), וְדֹלֶא כְּהַחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל לא סי"ט) שֶׁכָּתַב דְּמֻתָּר לְקָרוֹת לְכַתְּחִלָּה בִּפְסוּקֵי דְזִמְרָה. וְאֶפְשָׁר דִּכְנִנְתּוֹ גַּם כֵּן אִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶחָד. וּמַה שֶּׁכָּתַב עוֹד דְּמֻתָּר לוֹמַר עִם הַקּוֹרֵא בְּלַחַשׁ, כֵּן כָּתַב הַשַּׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שם ס"א), וְאַף דִּבְרֶךְ הַחַיִּים מַחְמִיר בָּזֶה, הַנִּכּוֹן כְּהַשַּׁעֲרֵי אֶפְרַיִם, דְּאַף בִּבְרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע מַסִּיק הַפְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן ס"ו (א"א) אוֹת ח' דְּכָר זֶה בְּצָרִיךְ עִיּוּן, דְּלֹא לְיהֱוֵי עַל יְדֵי זֶה חֲשָׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר כְּלָל, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּפֹרִי עֵץ חַיִּים (שער הוסיירות פ"ד) שֶׁאֵין לְהַפְסִיק בְּפְסוּקֵי בֵּין פְּסוּקֵי יְהִי כְּבוֹד לְהִתְהַלֵּה לְדָוִד אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת. וְגַם פְּסוּק 'יְהוּא רַחוּם' יֹאמַר, וְאֵין לְדַלְּגוֹ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, וְדֹלֶא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שַׁאֲלַת יַעֲבֵ"ץ (ח"ב סי' קכ):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ל) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ואם סי"ם): ד (ס) אַחֲרוֹנִים: (ו) פְּרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"ב): (ז) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (פסוקי דזמרה ס"ד): (ח) חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כ ס"ג): (ט) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם ס"ג). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה צריך): (י) אֵלִיָּה רַבָּה (סי' סו סק"ו): (יא) סִימָן ס"ה בְּטַ"ז (סק"א) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם): (יב) עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (שם): (יג) בְּאֵר הַגּוֹלָה (שם): (יד) כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (ס"ה) משמע שבין ברוך שאמר לבין המזמורים הוי בין הפרקים ומותר בשאילת שלום. **ב]** בשו"ע הרב (ס"ה) כתב שמפסיק כדי לענות אמן באמצע פסוקי דזמרה, אך לא **חילק אם יש להפסיק** דוקא במקום דסליק ענינא. **ג]** ובשו"ע הרב (ס"ה) כתב שרק בין הב' **פסוקים ברוך ה' אלהים** וגו' וברוך שם וגו' נחשב כאמצע הפרק.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַמְזַמֵּר שׁוֹאֵל מִפָּנֵי הַיִּרְאָה וּמַשִּׁיב מִפָּנֵי הַכָּבוֹד: ו [י]צָרִיךְ (יד) לְהַפְסִיק בֵּין אֲלִילִים' וּבֵין 'וַה' שָׁמַיִם (ז) עָשָׂה': ז (טו) [ז]צָרִיךְ לְכַוֵּן בְּפָסוּק 'פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ'. וְאִם לֹא כִּוֵּן, צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְאָמְרוֹ (טז) פַּעַם (ה) אַחֶרֶת. הַגָּהָ: וְאוֹמְרִים פָּסוּק 'וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ' אַחַר 'תְּהִלָּה לְדָוִד' (טור וכל בו (סי' ז)). וְכוֹפְלִין פָּסוּק 'כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ' לְפִי שֶׁהוּא סוֹף פְּסוּקֵי דְזִמְרָה (טור), וְכֵן פָּסוּק 'ה' יִמְלֹךְ (יז) לְעֹלָם (ו) וָעֶד' (אבודרהם). כְּשֶׁמַּגִּיעַ לִ'וַעֲתָה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ' אוֹ לְפָסוּק 'וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה', אֵין לִשְׁחוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת שָׁם כְּדִלְקַמָּן סִימָן קי"ג (ס"ג) (הרבינו יונה סוף פרק אין עומדין (מ. ד"ה המוציא) ורבינו ירוחם נתיב י"א (ס"ג)). וְנָהֲגוּ לַעֲמֹד (יח) כְּשֶׁאוֹמְרִים בָּרוּךְ שֶׁאָמַר (ו) [ז] (יט) וַיְבָרֶךְ דָּוִיד וְיִשְׁתַּבַּח: ח [י]אֵין אוֹמְרִים הַזְּמִירוֹת (ם) (כ) בְּמְרוּצָה, כִּי אִם בְּנַחַת: ט [י]מְזַמֵּר לְתוֹדָה' יֵשׁ לְאָמְרָהּ בְּנִגְינָה, שֶׁכָּל הַשִּׁירוֹת עֲתִידוֹת לִבָּטֵל חוּץ מִ'מִּזְמוֹר לְתוֹדָה'. הַגָּהָ: וְאֵין אוֹמְרִים 'מִזְמוֹר לְתוֹדָה' (כא) בְּשַׁבָּת (ט) [ט] יוֹם טוֹב, (טור) אוֹ בִּימֵי פֶּסַח, שֶׁאֵין תּוֹדָה קְרֵבָה בָּהֶם (כב) מִשּׁוּם חָמֵץ, וְלֹא (י) בְּעֶרֶב פֶּסַח וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תכ"ט (ס"ג), וְלֹא בְּעֶרֶב יוֹם כִּפּוּר וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תר"ד (ס"ג), וְכֵן נָהֲגוּ בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ (מנהגים (מנהגי פר"ח)):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ז [ז] וַיְבָרֶךְ דָּוִיד. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּשֶׁלְמֵי צִבּוּר (משפטי הזמירות אות כ), נָפַל טָעוּת בְּאֵיזֶה סְפָרִים וְכָתוּב וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְצָרִיךְ לוֹמַר 'שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם' בְּלֹא וָא"ו, עַיֵּן שָׁם: ט [ט] וְיוֹם טוֹב. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּשֶׁלְמֵי צִבּוּר (שם אות יז) שֶׁהַיַּד אַהֲרֹן כָּתַב בְּשֵׁם מַהֲרַ"י סִרּוּק לוֹמַר 'מִזְמוֹר לְתוֹדָה' מֵעֶצֶד. וְכָתַב שָׁזֶּה לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב לְעֵיל בְּפָרָשַׁת הַתָּמִיד שֶׁיֹּאמַר מֵעֶצֶד, אֲבָל בְּאֶמֶת לֵיתָא כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי סִימָן מ"ח (סק"א), גַּם מְבֹאָר בְּסֵפֶר הַכַּוָּנוֹת (נוסח התפילות דרוש א) שֶׁאַחַר אֲמִירַת בָּרוּךְ שֶׁאָמַר מֵעֶצֶד יָשַׁב וְיֹאמַר 'מִזְמוֹר לְתוֹדָה' מֵישָׁב, עַיֵּן שָׁם:

בְּאֵר הֵיטֵב

ו (ז) עָשָׂה. וְכֵן יֵשׁ לְהַפְסִיק בֵּין 'כִּי כָל', דְּיֵשׁ פְּסִיק בֵּין 'כִּי כָל' לְכֵן הַכָּף דְּגוּשָׁה. וּבֵין 'הָעַמִּים' לֶ'אֱלִילִים' וּבֵין 'שָׁמַיִם' לְ'עָשָׂה' גַּם כֵּן לְהַפְסִיק, שֶׁלֹּא תִּבָּלַע הַמ"ם. שְׁלָ"ה (מסכת תמיד נר מצוה אות כג), מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): ז (ה) אַחֶרֶת. אַף עַל גַּב דְּהָאִידָנָא אֵין חוֹזְרִין בְּשִׁבְיל חָסְרוֹן כַּוָּנָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ק"א (ס"א), הָכָא דְּאֵינוֹ אֶלָּא פָּסוּק אֶחָד חוֹזֵר, דְּיוֹכֵל לְכַוֵּן: (ו) וָעֶד. בְּסֵפֶר נָגִיד וּמְצַוֶּה (הל' תפילה) בְּשֵׁם הָאֲרִ"י כָּתַב שֵׁשׁ לוֹמַר גַּם כֵּן תַּרְגּוּם פָּסוּק זֶה, דְּהַיְנוּ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, וְשֵׁשׁ לוֹמַר פָּסוּק 'כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה', שֶׁגַּם פָּסוּק זוֹ מַעֲקַר שִׁירָה, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן גִּנַּת וְרָדִים חֵלֶק אֹרַח חַיִּים כְּלָל ב' סִימָן ח'. כָּתַב בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתוב בספר ארחות חיים) בְּשֵׁם אֲרָחוֹת חַיִּים (הל' מאה ברכות סי' לב), 'מִי כָמוֹךָ' תְּגִינָא הָכָף דְּגוּשָׁה, אֲבָל 'מִי כָמוֹךָ' קָאָ וְכֵן 'כָּל עַצְמֹתַי תֹּאמַרְנָה ה' מִי כָמוֹךָ' עַם זוֹ גְּאֻלָּתִי' הַגִּימֶל דְּגוּשָׁה, 'יְדֹמוּ כְאֻבָּן' הַכ"ף דְּגוּשָׁה, עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ לְהַפְסִיק בֵּין 'כְּמִים' וּבֵין 'אַדִּירִים'. וְיֵשׁ לוֹמַר הַשִּׁירָה בְּכַוָּנָה וּבְשִׂמְחָה. זֹהַר בְּשֶׁלַּח (ח"ב נד: ע"ש): (ו) וַיְבָרֶךְ דָּוִיד. בְּוַיְבָרֶךְ דָּוִיד עַד שֶׁיֹּאמַר עַד שֶׁאָמַר אַתָּה הוּא ה' הָאֱלֹהִים' וְעַד בְּכָלָל. וְלִכְשֶׁיַּגִּיעַ לִ'יְהִי חַסְדְּךָ' יַחֲזֹר בְּכָל' יַחֲזֹר בְּכָל' וְיַחֲזֹר בְּכָל' וְיַחֲזֹר בְּכָל' וְי